

N Á V R H

habilitačnej komisie na menovanie PhDr. PaedDr. Martiny Kosturkovej, PhD. za docenta v odbore habilitačného konania a inauguračného konania pedagogika

PhDr. PaedDr. Martina Kosturková, PhD., odborná asistentka na Katedre pedagogiky Ústavu pedagogiky, andragogiky a psychológie Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove, požiadala dňa 5. mája 2021 dekana a predsedu Vedeckej rady Pedagogickej fakulty UKF v Nitre, doc. PaedDr. Gábora Pintesa, PhD., o začatie habilitačného konania v odbore habilitačného konania a inauguračného konania pedagogika. Dekan PF UKF na základe preverenia všetkých požiadaviek žiadateľky, podľa Vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 246/2019 Z. z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor z 22. júla 2019 v znení neskorších predpisov a v súlade so Zákonom č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (Zákon č. 455/2012 Z. z.), navrhol Vedeckej rade PF UKF v rámci korešpondenčného hlasovania v dňoch 16. – 25. júna 2021 v súlade s vyššie citovanou vyhláškou a zákonom a Vedecká rada PF UKF schválila:

- **habilitačnú komisiu:**

predseda

prof. PhDr. Gabriela PETROVÁ, CSc. – Pedagogická fakulta, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre,

členovia

prof. PaedDr. Štefan PORUBSKÝ, PhD. – Pedagogická fakulta, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici,

prof. PhDr. Mária POTOČÁROVÁ, PhD. – Pedagogická fakulta, Univerzita Komenského v Bratislave,

- **oponentov habilitačnej práce:**

prof. PaedDr. Jana DUCHOVIČOVÁ, PhD. – Pedagogická fakulta, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre,

doc. PaedDr. Alica PETRASOVÁ, PhD. – Pedagogická fakulta, Prešovská univerzita v Prešove,

doc. Mgr. Mariana SIROTOVÁ, PhD. – Filozofická fakulta, Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave.

Habilitačná komisia v zmysle vyššie citovanej vyhlášky a zákona prostredníctvom návrhu stanoviska komisie konštatovala, že PhDr. PaedDr. Martina Kosturková, PhD. spĺňa kritériá v súlade s Vyhláškou MŠVVaŠ SR č. 246/2019 Z. z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor v znení neskorších predpisov, Zákonom č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (Zákon č. 455/2012 Z. z.) a v súlade s Kritériami pre habilitačné konanie na PF UKF v Nitre zo dňa 14. apríla 2016. Na základe troch kladných posudkov habilitačnej práce na tému „**Konceptualizácia kritického myslenia: so zameraním na pregraduálnu prípravu v odbore učiteľstvo**“ a schválenej témy habilitačnej prednášky „**Intelektuálne cnosti – integrácia kritického a morálneho myslenia v pregraduálnej príprave v odbore učiteľstvo**“, sa na Pedagogickej fakulte UKF v Nitre uskutočnila dňa 21. októbra 2021 o 10,00 hod. verejná habilitačná prednáška

a obhajoba habilitačnej práce s možnosťou vzdialeného pripojenia a so zabezpečením verejného prenosu. Členovia habilitačnej komisie prof. PaedDr. Štefan Porubský, PhD., prof. PhDr. Mária Potočárová, PhD. a oponenti habilitačnej práce doc. PaedDr. Alica Petrasová, PhD. a doc. Mgr. Mariana Sirotová, PhD. boli prítomní online.

Oznámenie o habilitačnej prednáške a obhajobe habilitačnej práce bolo v zmysle Vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 246/2019 Z. z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor v znení neskorších predpisov (§ 1 ods. 14 a § 3) uverejnené na webovom sídle UKF v Nitre, webovom sídle určenom ministerstvom školstva a dňa 2. októbra 2021 v Denníku SME.

Základná pedagogická a vedecká charakteristika uchádzačky

PhDr. PaedDr. Martina Kosturková, PhD. sa narodila v roku 1975 v Starej Ľubovni. Vysokoškolské štúdium v študijnom programe náboženská a etická výchova absolvovala v roku 2002 na Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Rigorózne štúdium a titul PaedDr. získala v roku 2008 na Gréckokatolíckej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove v študijnom programe etická výchova a titul PhDr. v roku 2009 v študijnom programe etika na Filozofickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave. Doktorandské štúdium absolvovala v odbore pedagogika v roku 2012 na Fakulte humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove.

V rámci ďalšieho vzdelávania absolvovala na Pedagogickej fakulte UMB v Banskej Bystrici rozširujúce štúdium slovenského jazyka a literatúry pre 5. – 9. ročník základných škôl a rozširujúce štúdium slovenského jazyka a literatúry pre stredné školy.

Na Katedre pedagogiky Ústavu pedagogiky, andragogiky a psychológie Fakulty humanitných a prírodných vied PU v Prešove pôsobila od roku 2013 ako výskumná pracovníčka, od roku 2016 ako odborná asistentka.

Už ako študentka doktorandského štúdia participovala na zabezpečení seminárov pedagogických disciplín: sociológia výchovy, teória výchovy v detských a mládežníckych organizáciách, všeobecná didaktika, úvod do pedagogiky. Semináre viedla aktívnou formou s orientáciou na rozvoj kritického myslenia a formovanie cností mysle. Participovala na pedagogickej praxi študentov učiteľských študijných programov z troch fakúlt Prešovskej univerzity v Prešove. V nadväznosti na vedeckú činnosť realizovala experimentálne zásahy v gymnaziálnom type štúdia, kde bol v roku 2011 – 2012 overený program rozvoja kritického myslenia v 1. ročníku štvorročného gymnázia a experimentálne štúdie v učiteľských študijných programoch.

Po úspešnom absolvovaní doktorandského štúdia v roku 2012 získala trojročné štipendium na postdoktorandskom poste v pracovnom zaradení – vedecký výskumník. Počas tohto obdobia sa s podporou grantu venovala svojej vedeckej činnosti, prednášaniam a vedeniu seminárov na Katedre pedagogiky.

Od roku 2016 pôsobí na danom pracovisku vo funkčnom zaradení – odborný asistent. Vede prednášky a semináre študijných predmetov pedagogických disciplín v odbore Pedagogika aj študijné predmety ponúkané v rámci všeobecnej pedagogicko-psychologickej prípravy učiteľských študijných programov troch učiteľských fakúlt Prešovskej univerzity v Prešove. Inovovala bakalárske a magisterské študijné programy v kontexte výziev EKR CV a WEF (analýzy, inovácia a tvorba informačných listov študijných predmetom povinného pedagogicko-psychologického základu učiteľstva), vedie a oponuje záverečné práce, je konzultantkou prác doplnujúceho pedagogického štúdia, venuje sa lektorovaniu v rámci profesijného rastu pedagogických zamestnancov, príprave a realizácii predatešťačného a atestačného vzdelávania, bola aj členkou atestačných komisií.

Publikačná činnosť Dr. Kosturkovej je odrazom jej dlhodobého výskumného zámeru orientovaného na problematiku kritického myslenia. Pôvodný výskum zistenia stavu kritického myslenia viacerých cieľových skupín v edukačnej praxi na Slovensku bol

publikovaný v monografii „Kritické myslenie v edukačnej praxi na Slovensku“, ktorá obsahuje výsledky stavu kritického myslenia žiakov gymnázií, ich učiteľov a študentov študujúcich učiteľstvo, ako aj referenčné normy, ktoré doposiaľ na Slovensku neboli známe. Aj ďalšia monografia „Rozvoj kritického myslenia žiakov stredných škôl“ predstavuje zásadný význam pre oblasť vedy, nadväzuje na prvotné zistenia o nedostatočnej schopnosti edukantov kriticky myslieť. Dlhoročné štúdium, skúmanie danej problematiky a prax vysokoškolskej učiteľky, viedli k tvorbe vysokoškolskej učebnice a ďalších pôvodných vedeckých štúdií, ktoré sa priamo viažu na odbornú profiláciu habilitantky. Mnohé výstupy boli aktívne prezentované na domácich a zahraničných vedeckých podujatiach. Odrazom aktívnej publikačnej činnosti v danej oblasti sú ohlasy na publikačné výstupy (87 predložených, z toho 20 v zahraničí a 18 v databázach ISI WOK a Scopus).

Habilitantka v súčasnosti vedie projekt VEGA a projekt KEGA, súčasne spolupracuje s tromi zahraničnými partnermi na podpore publikačných výstupov v oblasti integrity kritického a morálneho myslenia: s Filozofickou fakultou Univerzity Karlovej v Prahe, Vysokou školou aplikovanej psychológie v Terezíne a s Teologickou fakultou Jihočeskej univerzity v Českých Budějovicih.

Fenomén kritické myslenie ako jedna z veľkých tém, ktoré ovplyvňujú mnohé teórie a názory je naznačený aj v aktuálnej monografii „Konceptualizácia kritického myslenia: so zameraním na pregraduálnu prípravu študentov odboru učiteľstvo“. Habilitantka ju predkladá ako habilitačnú prácu v rozsahu 14,09 AH.

Súčasťou vedeckých aktivít Dr. Kosturkovej je aj expertíza a posudzovateľská činnosť doma a v zahraničí, posudzovanie bakalárskych a diplomových prác, vypracovala viacero domácich a zahraničných vyžiadaných recenzií. Už vyše 10 rokov sa aktívne zúčastňuje na medzinárodných vedeckých podujatiach, absolvovala študijno-prednáškový pobyt v rámci programu Erasmus+ na Filozofickej fakulte Karlovej univerzity v Prahe. Od roku 2019 je v pozícii Odborného hodnotiteľa na MŠ SR v operačnom programe Ľudské zdroje. V súčasnosti má úzku spoluprácu s vydavateľstvom Wolters Kluwer. Ich spoločným cieľom je prostredníctvom pravidelných odborných príspevkov podporiť riaditeľov, učiteľov ZŠ a SŠ a študentov učiteľstva k zmene myslenia, orientované na aktuálne svetové výzvy.

Závery oponentov

prof. PaedDr. Jana DUCHOVIČOVÁ, PhD.

Monografia PhDr. PaedDr. Martiny Kosturkovej, PhD. je spracovaná na vysokej odbornej úrovni. Autorka preukazuje adekvátny prehľad v konceptuálnej rovine kritického myslenia i procesu jeho rozvíjania a taktiež v jeho konštruktívnych charakteristikách. Po úspešnej obhajobe habilitačnej práce odporúčam udeliť menovanej vedecko-pedagogickú hodnosť docentky v odbore pedagogika.

doc. PaedDr. Alica PETRASOVÁ, PhD.

Habilitačnú prácu „Konceptualizácia kritického myslenia so zameraním na pregraduálnu prípravu v odbore učiteľstvo“ PhDr. PaedDr. Martiny Kosturkovej, PhD. odporúčam k obhajobe.

doc. Mgr. Mariana SIROTOVÁ, PhD.

Záverom môžem konštatovať, že predkladaná habilitačná práca Konceptualizácia kritického myslenia so zameraním na pregraduálnu prípravu v odbore učiteľstvo spĺňa požiadavky kvalitnej vedeckej monografie z teoretického a metodologického pohľadu.

Habilitantka preukázala nielen záujem o spracovanú problematiku, ale aj na základe svojho vedecko-výskumného bádania v kontinuálnej nadväznosti a v spätosti s vlastnou profesijnou činnosťou prenikla do zložitej problematiky rozvoja kritického myslenia a implementovala ho do pregraduálnej prípravy učiteľov. Habilitačná práca je tak prínosná nielen pre rozvoj pedagogiky ako vedy, ale aj pre edukačnú prax. Súčasná doba si vyžaduje učiteľa kriticky mysliaceho, rozhodného a morálne charakterného, ktorý sa nielen flexibilne a správne rozhoduje, ale dokáže aj rozvíjať osobný i spoločenský progres žiakov. K habilitačnej práci nemám žiadne pripomienky a otázky k obhajobe.

Habilitačnú prácu odporúčam k obhajobe v odbore habilitačného konania pedagogika

Záver komisie

Na základe komplexného posúdenia pedagogickej, vedeckej a publikačnej aktivity PhDr. PaedDr. Martiny Kosturkovej, PhD. a v súlade s odporúčaniami všetkých členov, komisia konštatuje, že PhDr. PaedDr. Martina Kosturková, PhD. spĺňa požadované kritéria schválené VR PF UKF v Nitre k začatiu habilitačného konania na získanie vedecko-pedagogického titulu „docent“ v odbore habilitačného konania a inauguračného konania pedagogika.

Po dôkladnej analýze predložených podkladov komisia dospela k záveru, že uchádzačka spĺňa vedecko-výskumné a publikačné ukazovatele, zvlášť pozitívne hodnotí pedagogickú činnosť uchádzačky, ktorá vykazuje kontinuálnu vzdelávaciu činnosť v odbore 8 rokov. Erudovaná skúsenosť Dr. Kosturkovej sa uplatňuje v rozvoji odboru pedagogika, s dôrazom na vyučovanie nosných predmetov pedagogiky. Učiteľské vzdelávanie svojou pedagogickou činnosťou pozdvihla zabezpečením spoločensko-vedného základu učiteľstva (všeobecného základu učiteľstva), cez predmety všeobecnej didaktiky, teórií výchovy a vzdelávania k učebným kompetenciám žiakov. Jej pedagogická a vyučovacia činnosť je pozoruhodná a veľmi široká, o čom svedčia vyučované predmety, ktoré sa venujú v rozsahu od kultúrnej antropológie, multikultúrnej, etickej a prosociálnej výchove, cez sociológiu výchovy a mládeže. Venovala sa inováciám v sociálnej pedagogike, osobitne sa venuje otázkam rozvoja kritického uvažovania v edukácii.

Publikačná činnosť Dr. Kosturkovej dokladuje jej sústredenosť na fundamentálne pedagogické otázky, ale aj na praktické problémy didaktiky a metodík, zameriava sa aj na inovácie a trendy vo výchove a vzdelávaní. Publikačné dielo habilitantky takto predstavuje systematicky spracovanú pedagogickú problematiku, ktorá má z hľadiska kvality odboru dobrú odbornú úroveň a tiež dostatočne široký záber. Uchádzačka predložila zoznam publikácií, z toho najvýznamnejšie sú 2 vedecké monografie a učebnica. Je autorkou viacerých vedeckých a odborných príspevkov (vedecké práce 71), z toho 7 v kategórii A. Celkový citačný ohlas uchádzačky podčiarkujú zahraničné publikačné výstupy v indexovaných časopisoch, registrovaných v databáze WoS a Scopus, počet takýchto záznamov je 6. V domácich časopisoch v databáze Scopus je evidovaný 1 príspevok zameraný práve na rozvoj kritického myslenia. Bohatý je aj citačný ohlas, v registrovaných indexovaných časopisoch (zahraničných i domácich) ako aj neregistrovaných časopisoch.

Dr. Kosturková sa zapojila do riešenia 5 celoštátnych výskumných projektov a vykazuje zapojenie sa do rôznych expertíznych, posudzovateľských, redakčných a zostavovateľských činností. Je členkou redakčných rád vedeckých a odborných časopisov, viedla viacero záverečných prác (Bc. – 12, Mgr. – 15), prednášky a aktívne vystúpenia na konferenciách – 14.

Na základe vyššie uvedeného komisia navrhuje umožniť habilitačné konanie pred Vedeckou radou PF UKF v Nitre.

Habilitačná komisia zároveň konštatovala, že habilitantka podľa § 76 ods. 6, písm. a), b) a c) Zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov spĺňa tiež nasledovné podmienky: vedecky a pedagogicky pôsobí v danom študijnom odbore na vysokej škole, svojimi vedeckými prácami vytvorila v danom študijnom odbore ucelené vedecké dielo a je v danom študijnom odbore uznávanou vedeckou osobnosťou v odborných kruhoch.

Hodnotenie habilitačnej prednášky

Habilitačná prednáška PhDr. PaedDr. Martiny Kosturkovej, PhD. s názvom **„Intelektuálne cnosti – integrácia kritického a morálneho myslenia v pregraduálnej príprave v odbore učiteľstvo“** prednesená pred Vedeckou radou PF UKF v Nitre sa vyznačovala:

- jednoznačne definovaným cieľom, ktorý prednášajúca bližšie rozviedla a upresnila v stanovenom časovom limite,
- prednášku charakterizoval vecný prejav a vyjadrovanie prednášajúcej so správnym používaním odbornej terminológie,
- uplatnená štruktúra vo vzťahu k previazanosti jednotlivých častí poukázala a zvýraznila schopnosť habilitantky pripraviť a predniesť odbornú tému na vysokej pedagogickej a odbornej úrovni.

Prednáška prítomných členov vedeckej rady zaujala, čoho vyjadrením bola aj obsažná diskusia na prednesenú tému. V prednáške habilitantka potvrdila svoju pedagogickú a odbornú vospelosť vysokoškolskej učiteľky.

Hodnotenie obhajoby habilitačnej práce

Počas habilitačnej rozpravy boli na habilitantku PhDr. PaedDr. Martinu Kosturkovú, PhD. vznesené nasledujúce otázky:

1. doc. PaedDr. Erik Žovinec, PhD. – Prečo ste v teoretických východiskách vašich prác nepoužili výsledky prác nositeľa Nobelovej ceny za ekonomické vedy Daniela Kahnemana (napr. práca „Myslenie rýchle, myslenie pomalé“).
2. prof. PhDr. Erich Mistrík, CSc. – Čo považujete za výhodnejšie pre prípravu budúcich učiteľov? Vybrať z filozofie pre deti niektoré metódy, alebo aplikovať filozofiu výchovy komplexne?
3. doc. PaedDr. Marcela Verešová, PhD. – Ocenila prácu a úsilie vložené do danej problematiky, čo sa odrazilo v množstve výstupov. Ocenenie integrácie premenných kritického myslenia a morálneho usudzovania na vysokej úrovni. Z pohľadu noriem oboch konštruktov, aká je reálna kvalita oboch premenných u skupín študentov učiteľstva?
4. doc. PaedDr. Gábor Pintes, PhD. – Vystúpenie je potvrdením vysokej kvality práce habilitantky. Môže existovať morálne myslenie bez kritického (používate spojenie kritické a morálne myslenie)? Do akej miery závisí kvalita a efektivita – perspektíva rozvíjania kritického myslenia od úrovne kritického myslenia učiteľa/vychovávateľa/rodiča.
5. prof. PhDr. Gabriela Petrová, CSc. – V čom vidíte najväčší problém nedostatočnej prípravy budúcich učiteľov v rovine kritického myslenia a následne v rozvoji kritického myslenia žiakov.

6. Prof. MVDr. Janka Poráčová, PhD. – Príprava budúcich učiteľov je nevyhnutná, aplikuje sa cez jednotlivé predmety. Otázka - Ako pracovať nielen s cvičnými učiteľmi, ale aj s učiteľmi v praxi, aké sú Vaše skúsenosti?

V diskusii k pripomienkam oponentov habilitačnej práce s názvom „**Konceptualizácia kritického myslenia: so zameraním na pregraduálnu prípravu v odbore učiteľstvo**“, ako aj v odpovediach na otázky prítomných členov vedeckej rady habilitantka preukázala schopnosť odborne komunikovať, presne a jednoznačne sa vyjadrovať a zaujímať stanoviská so znalosťou problematiky. Členovia komisie ocenili najmä vecnosť, logickosť a odbornosť odpovedí habilitantky a široký medzinárodný prehľad.

Záver

Habilitačná komisia, vychádzajúc z kladného hodnotenia habilitačnej prednášky, kladného hodnotenia habilitačnej práce a jej obhajoby a na základe výsledku tajného hlasovania **odporúča** Vedeckej rade PF UKF v Nitre schváliť návrh na menovanie PhDr. PaedDr. Martiny Kosturkovej, PhD. za docentku v odbore habilitačného konania a inauguračného konania pedagogika.

prof. PhDr. Gabriela Petrová, CSc., v.r.
predseda habilitačnej komisie

V Nitre dňa 21. októbra 2021